

Electrocompaniet high end i 2 eller multikanal:
DVD/SACD EMP1/Pre 4,9, 120/400 watt AW120M:

Musikk & film!

"Multikanal gjort riktig" lover Electrocompaniet i sin reklame. Fidelity er jublende samstemt: Med denne smarte 2/5 kanals EC-komboen fra Tau, får både high-end entusiastene og filmskeren god lyd-valuta for pengene både i 2 kanal og ved full utbygging til surround.

Tekst og foto: Knut Vadseth

Mitt førsteinntrykk etter å ha lyttet til det siste 2/5 kanals anlegget til Electrocompaniet, er en bekreftelse på mange års begeistring for den typiske klangkarakteren fra dette norske hi-fi lokomotivet. En veldig lettelse. Det er ikke til å legge skjul på at svært mange har vært uenig i- og også mistenkeliggjort- den betydelige entusiasmen jeg har hatt for "rørlyden" fra disse transistorkonstruksjonene med høy tomgangsstrøm og dermed betydelig klasse A-drift ved "normal" avspillingsnivåer.

Det har alltid vært krystallklart for undertegnede at mange ikke er av samme oppfatning; de mener den litt mørke klangen er feit og sidrumpe. Jeg ble derfor litt overrasket da et absolutt enstemmig testpanel var minst like positive som meg da vi alle lot oss forføre av de store NEMO-blokkene i gruppetest i Fidelity nr.21. Her konstaterte hele testpanelet at NEMO lydmessig la seg midt mellom de forøvrig meget gode high-end transistorforsterkerne og rørlyden fra de tre ganger så kostbare monoblokkene fra Audio Research Corporation.

Min store glede noen måneder senere ved lytting av dette komplette systemet, er at det alt vesentlige av godlyden jeg husker fra NEMOEN er inntakt. Dette selv uten brokobling av 120 watterene (og som da enkelt blir til 2x400 watt i 8 ohm!) og sammen med flunk ny multispiller og den multikanal forsterkeren (EC 4,9) som vi forøvrig omtalte i nr. 22.

5 for prisen av 2?

Ideen er ikke ny, og den kommer på et tidspunkt hvor mange er enige med hva Fidelity bestanding har hevdet; musikken blir som regel bedre , og filmlyden minst like bra, om du bruker budsjettet på to gode kanaler istedenfor å fordele pengene tynnere på 5 eller 6...

Men allerede for 3-4 år siden lanserte danske Anders Thule sin elegante løsning med 5 kanals forsterkeren IA350B som fra fjernkontrollen kunne omkobles fra 5x120 watt til 2x350 watt. Prisen er ca. kr.30.000, (den er tatt ut av katalogen til Hi-Fi Klubben, men kan visstnok fremdeles leveres). Sammen med en multispiller fra samme firma, er kompromissene små og merutgiftene beskjedne i forhold til et "vanlig" stereoanlegg av samme kvalitet. Jeg forutsetter da små bakhøytalere, og den "billige" standard

senterkanal plassert på høykant som det optimale kompromiss.

Electrocompaniet har mye av de samme mulighetene, men til gjengjeld for en høyere pris, (og lydmessig en klasse bedre) kan man trinnsvis bygge anlegget fra 2 kanal til multikanal.

Som 2 kanal system med "bare" 2x120 watt forsterkere, kan man gå videre med enda en 2x120 watter slik at man oppgraderer til enda strammere bass og bedre kontroll av høyttalerne med 2 monoforsterkere på hele 400 watt. Dersom man kan tenke seg også en senere senterkanal, kjøper man som sin andre forsterker en 3 kanaler. Om man ikke oppgraderer til 3 kanal med ekstra forsterkermodul først når savnet av senterkanalen blir utålelig!

Lyden av Electrocompaniet

Disse nye forsterkerne, spesialutviklet for balansert brokobling, kobles enkelt om ved en bryter

lydkvalitet.

Det som kjennetegnet den "typiske" EC-lyden, er altså det jeg kaller en tilnærmet "rørklang" som karakteriseres med en stor og varm klangbalanse med mysser av detaljer, et stort og nærmest holografisk rom pluss fremragende stemmekvalitet; betydelig mer naturlig enn man er vant til fra elektronikkhermetikken. For meg er dette lydbildet troverdig. Mange andre savner "oppløsning" og hurtighet, noe jeg mener er en illusjon du får på kjøpet om du godtar en slank og litt aggressiv klangbalanse som fremhever overtonestruktur og presensnivå; denne delen av øvre mellomtone som også kan gi en litt "elektronisk" klang til musikken.

3 frem, 1 tilbake?

Uansett hva man foretrekker, er det liten tvil om at klangbalansen av hi-fi utstyr generelt er blitt mørkere de siste årene. Det er også interessant at når vi nå tester produkter som har fått de

beste testene fra utlandet, så er et betydelig flertall uventet mørke, men altså samtidig med masser av krispe detaljer. Dette gjelder både høyttalere og elektronikk. Men samtidig må det innrømmes at det er blitt langt mer sprut og luftighet i de tradisjonelt noe varmt klingende produktene! Hi-Fi bransjen ser ut til å være mer samstemte enn noengang om hvor målskiva ligger, men det koster fremdeles penger å treffe noenlunde i midten av denne.

Det har vært spennende å følge utviklingen av Electrocompaniet med nye eiere. Så

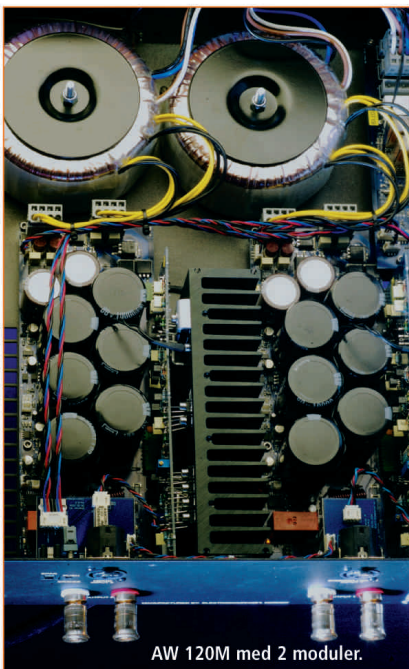
langt har det lydmessig vært lite revolusjonerende, men likevel vært entydige "forbedringer" med mer ro, orden, luft og krisphet i de tradisjonelle produktene (Hele 27 modeller!) som likevel låter "typisk" EC.

Det første forsiktede avviket var den nykonstruerte forsterkeren 4,8 og den lydmessig tilsvarende stereo/multikanal modellen 4,9 som vi testet i nr.22. Her var mer fult og stramhet enn tidligere, men lengere tids lytting har også "avslørt" et litt slankere grunntoneområdet (O.K. jeg er ekstrem på dette) og andynderinger til litt uro/flising i øvre mellomtone i forhold til DP Cb1 og andre forsterkere som, i motsetning til DP, er betydelig dyrere. Likevel er dette en vellykket oppgradering etter min mening; tre frem og bare en tilbake!

på baksiden, eller enda enklere ved en ekstra medfølgende kabel til forsterkeren. Som igjen kan fjernkontrolleres med en toveis fjernkontroll som "snakker" med resten av utstyret og gir en rekke nødvendige- og enda flere unødvendige men artige muligheter til å velge innganger; regulere lydnivå individuelt for hver benyttede kanal, samt sjekke tomgangsstrøm, driftstid og annet. Selvfølgelig har den også en sporskifter for multispilleren i tillegg til generell volumkontroll og av/på knapp!

Og vi er nå uansett oppe i en lydklasse som er meget komfortabelt innenfor high-end! Og vi vet ikke om noe liknende system i denne kvalitetsklassen hvor mulighetene for multikanal er såpass rimelig i forhold til 2 kanal versjonen som også er klart konkurransedyktig i forhold til

AW 120M med 2 moduler.

Stereo eller surround

Det er likevel interessant at testpanelet med Håkon, Jan og Rolf Inge så lett avslørte dette, og hvordan de nærmest entydig foretrakk C-J 6A (Fi22) med sin varme, tilbakelente lyd, men uomtvistelig med større problemer i topp og bunn. Og med en betydelig høyere pris i 2 kanaler enn hva EC leverer i 6. Og da benyttet vi DP A-1 som effektforsterker. I mitt still sinn forutsatte jeg en enda bedre match mellom 4,9 og NEMO, og forhåpentligvis også andre EC effekttrinn. Og med multikanal "gjort riktig" regnet jeg med en mulig "knock-out" på konkurrentene!

Jeg hadde rett med hensyn til matching med forsterkere fra egen EC stall. Når det gjelder surround "referanseanlegget" på kinoloftet, må jeg atter strekke våpen og innrømme at jeg enda ikke er i mål. Jeg har altså ikke hørt dette EC-systemet fullt utbygget i multikanal. Om stereo er vanskelig, er optimal multikanal dramatisk

mye vanskeligere og mer tidkrevende. Men jeg har ikke gitt opp med tidvis oppmuntrende opplevelser med surround på kinoloftet. Som trygg "referanse" er det likevel enda ikke bra nok til evaluering av annet utstyr.

Den helt vesentlige delen av lyttetesten er derfor gjort i stereo på med den velkjente akustikken rundt referanseanlegget.

Multispiller

Mange av oss har ment at CD-spilleren EMC-Up med sin solide mekaniske konstruksjon kanskje er det relativt sett "beste" produktet fra EC. Nyere SACD-spillere i høyere prisklasse har muligens nå tatt igjen forspranget, men det er spennende nytt når EC kommer med sin første SACD/DVD-spiller, i både to kanal og multikanalversjon, med balanserte utganger. Og med og uten bilde.

Skuffelsen er derfor tilstede når man oppdager at EC har droppet den unike mekaniske konstruksjonen og laget en slankere og lettere variant som likevel koster mer; også i stereo versjonen. Smilet kommer langsomt tilbake ved avspilling av vanlig CD-plater. Selv i konkurranse med de aller siste og beste av dedikerte CD-spillere, klarer spilleren seg utmerket med bare et meget beskjedent pristillegg i forhold til spillere som hverken kan avspille bilde, DVD-video med Dolby Digital og DTS eller DVD-audio. Og som heller ikke kan utbygges (for ca. kr.10.000) til multikanal.

På samme måte som med forforstereren 4,9, blir litt av testpanelets "trekk" for manglende kraft i grunn-toneområdet helt eller delvis kompensert med Electrocompaniets egne effektforsterkere. (Se også gruppetest bak i bladet.) Og den i forhold både mekanisk og lydmessig mye "tyngre" EMC-UP, er knapt like artikulert i mellomtonen.

Mer oppløst

Den nye multispilleren er også enda glattere og mer homogen i diskantområde. Også stemmer låter mer åpent og naturlig. Og alt dette blir lett hørbart enda bedre ved avspilling av DVD Audio og SACD, om man har noen høyoppløselige plater av dette slaget. Etter å ha hørt disse på

denne maskinen, vil vi tro at butikkene vil tråles og internett hjemsøkes av den typiske high-end entusiast på ivrig jakt etter de tross alt flere tusen innspillinger som foreligger...

Vi har ikke sjekket ut bildet da den endelige produksjonsmodellen var betydelig forsinket på grunn av underleveranser, men er litt overrasket over at filmlyden på vårt eksemplar ikke virket like imponerende "high-end" som CD, SACD og DVD Audio?? Vi kommer tilbake til "second opinion" når vi får en endelig produksjonsmodell med et litt høyere produksjonsnummer.

Selv om vi fremdeles mener at den "gamle" EC MC 1-UP har et noe mer imponerende trøkk og dynamisk kontrast i bassområdet, er det liten tvil om at den nye DVD-spilleren er langt mer luftig og oppløst fra grunn-toneområdet og oppover og generelt er en minst like god avspiller for vanlige CD-plater. Og så gjør den så mye mer for et relativt beskjedent tillegg i prisen...

Jeg har store problemer med å bestemme meg om hvorvidt Electrocompaniet er bedre, like bra eller bare "nesten" like bra som den meget anerkjente Linn Unidisc 1,1sc som uansett har en litt strammere og fastere mellomtone. Men et like luftig og gjennomsliktig lydbilde som likevel har tilstrekkelig substans? Min oppfatning skifter med kabler, plater, vind og føreforhold så er her vel ingen særlig klasseforskjeller selv om for- og ulemper er fordelt noe ulikt.

Effektforsterkere

Siden vi presenterte den smarte forforsterkeren 4,9 i nr. 22, og allerede har hatt små reserverasjoner for lyd-kvalitet i forhold til mer kostbare stereo high-end kontrollforsterkere, går vi raskt til de oppkoblede effektforsterkerne. Disse er de helt nye AW 120 i 2 eller 3 kanal med modellbetegnelsen M. Dette er nyutviklede varianter av den sedvanlige 120 watteren som mange mener er den "beste" forsterkeren Electrocompaniet har lansert. Dette fordi denne forsterkeren er litt slankere og strammere enn "rørlyden" fra AW 180, men uten å forsake det store lydbildet med den generelt varme grunn-tonen og elegante diskanten. Mange vil mene at 120 watteren er mer ærlig og presis, om ikke nødvendigvis like forførende som 180 watteren

EMP1 DVD/SACD-spiller, 2 eller 5 kanaler?

EC 4,9 fullt utbygget i 6 kanaler.

som uansett blir strammere og mer "korrekt" i NEMO konfigurasjon.

Denne nye M forsterkeren har samme utvendige kabinett, men kan leveres med opptil 3 monomoduler med separat trafo og strømforsyning. Her er også nye kontrollfunksjoner med målere for temperatur, tomgangsstrøm etc, pluss altså egen kabel som "snakker" med kontrollforsterker som igjen kommuniserer trådløst med den elegante fjernkontrollen. Og som via fjernkontrollen automatisk går fra multikanal til balansert brokobling på ærlige 400 Watt.

Rimelig senterkanal

Den eneste forskjellen mellom 1 stk. stereo AW 120M og den nye AW 400, er fasongen på kabinettet, litt mindre kjøleribber som betinger litt større forsiktighet med hardkjør på full guffe i lengere tid, samt en drøy tusing høyere pris. Forøvrig vil AW 120 M være like interessant til aktivt delefilter som til hjemmekino. Og den tredje modulen er "billig", bare halvparten av kanalprisen for stereoversjonen.

En mulighet for high-end hjemmekinoentusaster er derfor å kjøpe 2x 3 kanaler hvorav to er fast brokoble til hovedkanalene og den tredje i hver boks går til bakkanalene. Har man hår på brystet dropper man uansett senterkanalen som nesten alltid gjør mer skade en gagn; forutsatt at dette kan programmeres i DVD-spilleren? Til aktiv drift av kan man velge mellom brokobling til bassen i et toveis system eller separat drift av tre høyttalerelementer.

Verdens første?

Det nye Modul-systemet til Electrocompaniet er etter det vi kan skjønne det mest fleksible high-end stereo/multikanal systemet som hittil er laget!

Man kan begynne med en stereo CD/SACD-spiller (kr.39.900), stereoversjonen av den nye forforsterkeren 4,9 (kr.37.000) og en 2 kanals utgave av AWB 120 til kr. 31.000. Herfra kan man oppgradere etter behov, kanskje først med en DVD- video utgang på spilleren til ca. kr.5000 (prisen er ikke fastsatt idet vi går i trykken) slik at hele anlegget også kan fungere sammen med et stort bilde til fremragende hjemmekino i stereo. Dette er et fornuftig kompromiss som stadig flere får sensen for.

I neste omgang ønsker man seg kanskje mer krefter for enda bedre styring og kontroll av høyttalere, og man kjøper enda en 2-kanals AWB 120-M. Disse brokables nå til imponerende 400 watt i 8 ohm med en trykknapp bak på forsterkerne, men kan senere dekobles og styres fra den meget avanserte fjernkontrollen (kr.3.500) når man ved behov veksler mellom stereo til surround. For mange vil denne oppgraderingen være så tett på det optimale, at man stopper der. Eller?

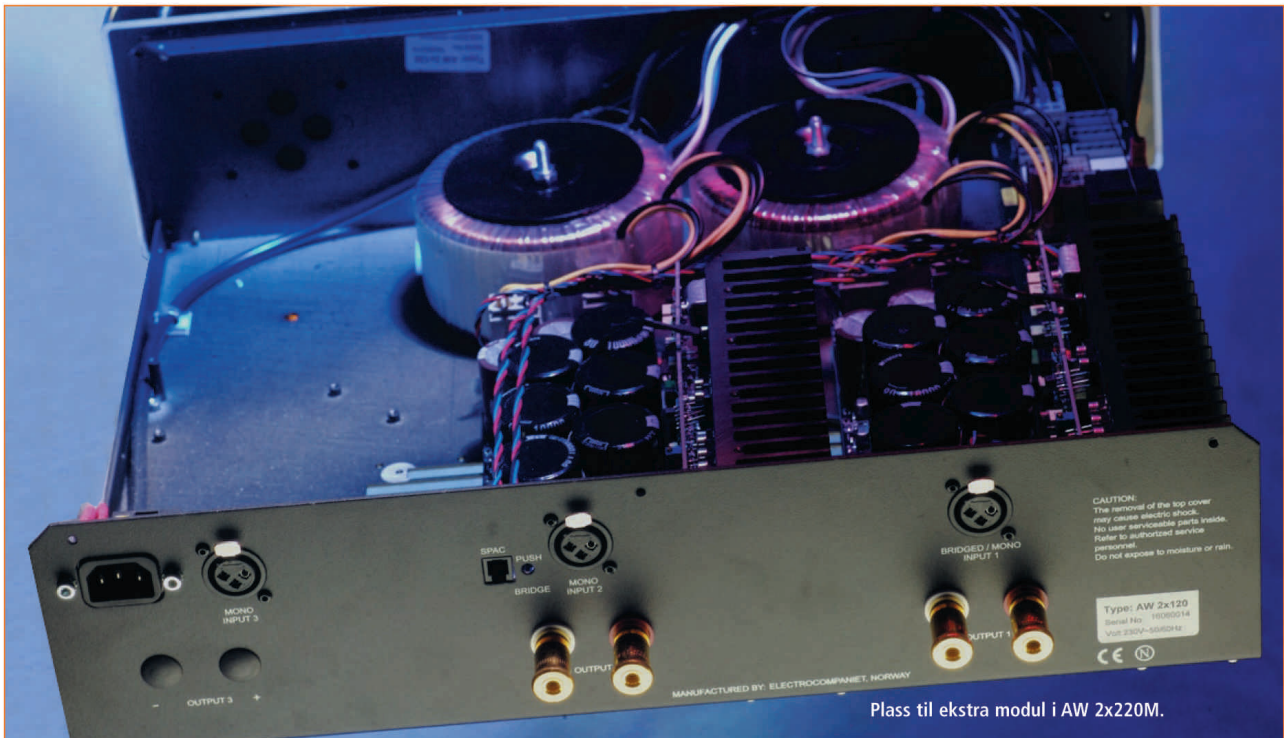
Man kan nemlig nå oppgradere til multikanal ganske enkelt ved å kjøpe disse balanserte/ubalanserte modulene til multisplilleren og stereo forforsterkeren. Prisen for disse oppgra-

deringene ligger på tilsammen ca.10-15 tusen kroner. Jeg forutsetter at man kan koble om DVD-spilleren fra 5.1. til 4.1 med signalet fra senterkanalen fordelt på hovedhøyttalere (ikke alle multisplillere gjør dette, og jeg fikk det ikke til i den testede prototypen fra EC). Mitt forslag er (som vanlig!) å droppe senterkanalen for musikkens skyld, og dermed kan man også spare ca. kr.8000 i ekstra effektmodul pluss en senterhøyttaler som nesten alltid er for dårlig i forhold til resten av anlegget. Bakkanalene kan imidlertid gjerne være relativt små om du har en så god forsterker som AW 120 til å styre bassmembranet. Men idealet er selvfølgelig like forsterkere og like høyttalere på alle kanaler, jfr. SACD-standarden.

Om dette høres komplekst ut, så er det selvsagt mulig å kjøpe det hele fullt ferdig for 5.1 kanal og 2x 400 watt i stereo for så å anskaffe høyttalere etterhvert som du får lyst, lov (!) og anledning. Og prisen for denne oppgraderingen til tilnærmet kompromissløs multikanaler altså meget moderat, ca kr.25 tusen inkludert ekstra senterkanal forsterker om du allerede har oppgradert til 2x 400 watt stereo.

Men husk; begynn med bare 2 kanaler når du skal plassere anlegget for første gang. Det er vanskelig nok selv om Electrocompaniet på TAU har vært utrolig flinke til å gjøre multikanal spiselig også for oss high-endere!

Plass til ekstra modul i AW 2x220M.

Lyden av AmpliWire 120-M

Men så er det lyden da...

Jeg har tidligere indikert at DVD/multispillere og kontrollforsterkeren sammen med NEMO'ene nok ville gjenvinne den EC-typiske storhet samt nulle ut den smule slankhet både forforsterker og multispiller har tilløp til, vel og merke i forhold til typisk rørutstyr og tidligere EC-produkter.

Først prøvde jeg et komplett anlegg med en vanlig AW 2x120-M. Forventningen var ikke særlig store i forhold til både NEMO og AW 180. Jeg ønsket meg så absolutt litt mer pondus, men regnet med at det fikk jeg først ved brokobling til 400 watt.

Som så ofte før, tok jeg helt feil! Her var nå flott kropp på lydbildet med FREMRAGENDE dybdeperspektiv og holografi, utrolig bra stemmegjengivelse og et samtidig både avslappet og et spennende lydbilde med masser av finslipte detaljer på en bakgrunn av absolutt sort. Stillheten mellom transientene var helt fløyel, men likevel var her en summing av detaljerte bilyder med overtonestrukturer som ikke var helt så ryddig som på min DP A-1. Men til gjengjeld enda frodigere. Annenharmonisk?

Klangen er som forventet ganske mørk, kaller gjerne deilig varm og frodig, men likevel meget akseptabel stram og dynamisk med meget gode transienter. Dette lydbildet er på all slags musikk "korrekt" nok til å takle det meste, men klart overlegent på akustisk klassisk og jazz.

Balansert brokobling

Brokoblingen går med et tastetrykk via fjernkontroll, eller tar 10 sekunder med litt mosjon om du skal trykke inn knappen på forsterkerens bakside. Siden lyden var så overraskende bra i

vanlig modus, er det selvsagt ikke all verden som skjer lydmessig. Men bassen blir litt strammere og noe mer hardtslående og diskanten blir enda litt mindre "diskant", bare enda mer luft uten andyndning til fnidder.

Og så kan man altså spille enda mange decibel høyere uten at lydbildet hardner til. Enda viktigere; langt mer av lyden går i klasse A uten svakt hørbar krøll i transientene. Det hele blir om mulig enda renere, men egentlig forbauende lite forskjellig; på godt og ondt. Det er slett ikke alle forsterkere som blir "bedre" i brokobling, uansett hva reklamen prøver å innbille deg. Det positive er altså at AW 2x120-M fungerer glimrende som 400 watts monoblokker. Det enda mer positive er at AW 2x120 fungerer glimrende også som den er i single modus om høyttaler, rom og favorittmusikk ikke stiller ekstraordinære krav...

Konklusjon

Det er nå 4 år siden vi ble presentert for ny, rålekker aluminiumsdesign fra Electrocompaniet. Jeg hadde tenkt å gi Mikael & Co verbalt en skikkelig på trynet for enda ikke å ha kommet med dette. Men selv om disse siste og nyutviklede produktene fra "nye" Electrocompaniet fortsatt er i sedvanlig svart akryl og gullknapper, er det dette litt gammelmodige designet nå så alene på markedet at det nærmest blir unikt retro? Det er det vi sparsommelige gutta hele tiden har visst; har du den gamle dressen lenge nok, blir den plutselig moderne igjen!

Spøk til side; Electrocompaniet på Tau har gjort en strålende jobb med å perfektionere og fornye den store mengden med glimrende produkter de overtok for rundt tre år siden. Electrocompaniet låter bedre enn noengang, og

dette multikanal/stereo settet er et av de beste løsninger på det sedvanlige valgets kval; skal man bruke de samme pengene på glimrende stereo istedenfor den multikanalløsningen Dolby og filmgutta har dyttet på oss?

Med dette komplette oppsettet fra EC kan du gjøre begge deler uten særlige kompromisser. Billig er det selvfølgelig ikke; den rimeligste 2 kanalversjonen begynner på snau kr.100.000 og en fullt utbygget multikanalversjon koster ytterligere drøye 50 tusen; men i forhold til lyd-kvaliteten er det slett ikke ille. Dette er raffinert lyd langt inne i high-end land og med en meget lovende DVD/SACD spiller som vi snart skal lytte enda mere på. Forforsterkeren er helt utmerket, men ikke helt blant de råeste high-end forsterkere i stereo. Men en slik koster alene omtrent det samme som et komplett EC-stereosett.

De nye 120 M effektforsterkerne etter min mening er det beste-utenom NEMO'ene- vi har hørt fra EC noensinne; og med noen helt unike bruksmuligheter med eller uten det andre utstyret fra Tau...

Priser:

AW 2x120M kr.31.392

AW 3x120M kr.39.744

EC 4,9 stereo kr.29.520

EC 4,9 6 kanal kr.36.864

EMP1 DVD/multisp. stereo ca. kr.39.950

EMP1 DVD/multisp. 6 kanal ca.kr.49.950

Produsent:Electrocompaniet, Tau

